

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

JAZZ KLAVIR

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt
JAZZ KLAVIR
Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt je pripravil:

Veljko Glodić, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinatorka predmetne skupine za jazz klavir:

Mateja Valič Presetnik, prof., Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenavo srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011–2015.

Recenzenta:

Marijan Mlakar, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

doc. mag. Jaka Pucihar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.616.433(0.034.2)

GLODIĆ, Veljko

Posodobljeni učni načrt. Jazz klavir [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravil Veljko Glodić]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0175-2 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl.

271418880

Posodobljeni učni načrt za predmet jazz klavir je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za jazz klavir. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet jazz klavir, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju instrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	4
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	5
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	9
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	11
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	11
5.2	Medpredmetne povezave	12
6	MATERIALNI POGOJI	13
7	ZNANJA IZVAJALCEV	13

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet jazz klavir je predmet v programu umetniške gimnazije, glasbena smer, modul C: jazz – zabavna glasba. Pouk predmeta poteka v skupnem obsegu 420 ur.

Klavir spada med najbolj razširjena glasbila. V evropski glasbi je imel pomemben delež pri razvoju klasične glasbe in je globoko vpet v vsakokratne družbene ter zgodovinske razmere. Zaradi zmožnosti kombiniranja harmonskih in melodičnih glasbenih prvin je pomembno glasbilo tudi v jazzu.

Pri predmetu jazz klavir se dijaki* dejavno seznanjajo z glavnimi slogi in predstavniki jazza ter razvijajo sposobnost za ustvarjalno izražanje z improvizacijo.

Za razvoj klavirske tehnike jazzovskega pianista je poleg jazzovskih lestvic v vseh tonalitetah, jazzovskih vzorcev (*jazz patterns*), jazzovskih etud in transkripcij zelo pomembna tudi realizacija klasičnega repertoarja, ki je sestavni del tega učnega načrta. Pouk klavirja je mnogo več kot urjenje veščin, saj neposredno vpliva na čustveni in intelektualni razvoj mladega glasbenika.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu jazz klavir:

- gradijo in izboljšujejo izvajalsko tehniko na klavirju;
- spoznavajo in obvladujejo izrazne možnosti glasbila;
- spoznavajo, razumejo in uporabljajo jazzovske glasbene izraze;
- z jazzovsko improvizacijo razvijajo ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo svoje glasbene sposobnosti kot tudi občutek za ritem in posluš;
- razumejo in praktično uporabljajo zakonitosti glasbeno-teoretičnih predmetov, solfeggia in zgodovine glasbe;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- razvijajo svoj glasbeni talent;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo svoje pianistične sposobnosti;

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

- razvijajo sposobnosti za načrtovanje učenja;
- spremljajo in presojujejo uspešnost svojega napredka;
- na nastopih predstavljajo svoje poustvarjalne dosežke;
- se vključujejo v jazzovske ansamble in se pri tem navajajo na medsebojno umetniško sodelovanje;
- tvorno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih in razvijajo samoiniciativnost in podjetnost;
- kritično uporabljajo informacijsko tehnologijo;
- uporabljajo računalniške programe in pridobivajo podatke iz različnih virov;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- ob koncu šolanja dosegajo zahtevano znanje za nadaljevanje študija;
- se usposabljujejo za svoje bodoče delo;
- oblikujejo svojo osebnost in identiteto;
- spoznavajo enakost in različnost slovenskih, evropskih in z globalizacijo prejetih kulturnih prvin, jih kritično vrednotijo in s tem razvijajo čut za razlikovanje prvin domače in tuje glasbene dediščine;
- spoznavajo in utrjujejo glasbeno izrazoslovje v slovenščini in angleščini;
- se sporazumevajo v slovenščini in večajo nabor slovenskih izrazov za sicer tipične pojme in besede iz ameriško-angleškega jazzovskega okolja.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Jazz	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – razumevajo simbole za akorde; – znajo sestaviti akord (<i>voicing</i>) v levi roki na funkcijskih tonih (terci ali septimi), pri čemer izpustijo osnovni ton; – naučijo se zaigrati jazzovske kadence; – razumevajo ritmične strukture jazz glasbe: <i>jazz swing</i> osminke, sinkope, naglaševanje druge in četrte dobe v taktu, dvotaktne ritmične vzorce (ti ritmični vzorci so večkrat povzeti iz izbranega jazzovskega standarda ali sola); – spoznavajo odnose med jazzovsko harmonijo in jazzovskimi lestvicami; – razvijajo jazzovske tehnike z igranjem jazzovskih lestvic in melodičnih vzorcev v 	<ul style="list-style-type: none"> – D. Herle, Jazz Improvisation For Keyboard players 5, zv. 1 in 2 – B. Dobbins, The Contemporary Jazz Pianist 5, zv. 1 – J. Mehagan, Contemporary Piano Styles – J. Coker, Patterns for Jazz – O. Peterson, Jazz Etudes – J. Aebersold, Gettin' It Together – J. Snidero, Jazz etide – J. Mance, How to Play Blues Piano – E. Baker, Blues Rifs for Piano – C. Campos & A. D. Gordon, Ultimate Latin Piano/Keyboard Rifs – Transkripcija sola s CD-ja M. Daviesa <i>Kind of Blue</i> in transkripcija pop ali rock skladbe po

<p>jazzovskih <i>swing osminkah</i>, vadijo z metronomom na drugo in četrto dobo in vadijo jazzovske etude;</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo jazzovsko fraziranje s transkribiranjem solov; – naučijo se improvizacije in razvijanja notranjega posluha po konceptu ciljnih not (<i>target notes</i>); – komponirajo solo, da bi razvijali lastno organizirano improvizacijo; – usvojijo najmanj deset jazzovskih standardov. 	<p>dijakovi izbiri</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jazzovski standardi z enostavejšimi harmonskimi zvezami: M. Davies, <i>So what</i>, Freddie the Freeloader, <i>All Blues</i>, <i>Tune Up</i>; K. Durham, <i>Blue Bossa</i>; A. C. Jobim, <i>Summer Samba</i>, <i>The Girl From Ipanema</i>; D. Ellington, <i>Satin Doll</i>; B. Strayhorn, <i>Take the »A« Train</i>
--	---

<h3>3.1.2 Klasični del</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivno usvajajo osnovne prvine klavirske tehnike: lestvice, razloženi akordi, oktave, vzorci, ki temeljijo na lestvicah in akordih; – koordinirajo levo in desno roko; – razvijajo koncentracijo in natančnost izvedbe; – usvojijo osnove polifonije z igranjem dvoglasja in triglasja; – obvladajo hkratno vodenje dveh glasov (različne artikulacije in dinamike) z eno roko; – spoznavajo klasicistične ciklične glasbene vrste z značilnimi stavki (sonate) in se aktivno seznanijo s slogom (fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje); – spoznavajo glasbene vrste romantike; spoznavajo interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija); – spoznavajo skladbe 20. stoletja in skladbe slovenskih avtorjev. 	<ul style="list-style-type: none"> – Lestvice, razloženi akordi in oktave v vseh tonalitetah – Etude: C. Czerny, op. 299; J. B. Cramer, H. von Büllow, <i>Šestdeset etud</i>; C. Czerny, op. 740 (izbor) – Polifone skladbe: J. S. Bach, <i>Dvoglasne ali Triglasne invencije</i>, <i>Francoske suite</i> – Sonate: J. Haydn ali W. A. Mozart, najmanj ena sonata <p>Skladbe 19. in 20. stoletja po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – F. Schubert, <i>Glasbeni trenutki</i>, op. 94, <i>Impromptuji</i>, op. 90 in 142 – R. Schumann, <i>Otroški prizori</i>, op. 15 – F. Mendelssohn Bartholdy, <i>Pesmi brez besed</i> – F. Chopin, <i>Impromptuji</i> – E. Grieg, <i>Lirične skladbe</i> – P. I. Čajkovski, <i>Letni časi</i>, op. 37 – C. Debussy, <i>Otroški kotiček</i> – D. Šostakovič, <i>Trije fantastični plesi</i> <p>Skladbe slovenskih avtorjev po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – M. Kozina, <i>Divertimento za mlade pianiste</i> – L. M. Škerjanc, <i>Dvanajst preludijev za klavir</i> – P. Šivic, <i>Sedem bagatel</i> – M. Lipovšek, <i>Dvanajst mladinskih pesmi za klavir</i> – V. Mirk, <i>Mladinski album</i> – A. Srebotnjak, <i>Godec</i>

<h3>3.2.1 Jazz</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z glavnimi značilnostmi <i>bebopa</i> in jih razumejo; – analizirajo oblike: <i>blues</i>, <i>rhythm changes</i>, <i>ornitology</i>; – obvladujejo transkribiranje značilnih fraz iz solov C. Parkerja in B. Powella; – usvajajo transkribirane sole iz knjige C. Parkerja <i>Omni Book</i>; – vadijo improviziranje, tako da za osnovne 	<ul style="list-style-type: none"> – B. Dobbins, <i>The Contemporary Jazz Pianist</i> 5, zv. 1, 2, 3 – M. Levine, <i>Jazz Piano Book</i> – D. Baker, <i>Jazz Improvisation</i> – D. Baker, <i>Patterns</i> – C. Parker, <i>Omni Book</i> – B. Powell, <i>Solos</i> – D. Baker, <i>How to Play Be Bop</i> – J. Snidero, <i>Etude</i>

<p>prvine prevzamejo ideje C. Parkerja in B. Powella;</p> <ul style="list-style-type: none"> – naučijo se <i>voicinge</i> in <i>jazz voicinge</i> B. Powella v široki poziciji; – usvojijo osnovne ritmične figure, potrebne za spremljanje solista v ansamblu; – obvladajo najmanj deset standardov <i>bebopa</i>; – razvijajo občutek za <i>bebop</i> s pomočjo transkripcije sola B. Powela. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Levine, Jazz Piano Book – M. Levine, Jazz Theory Book – J. Aebersold, Transkripcija klavirskih spremljevalnih ritmičnih figur s CD-jev – C. Parker, Au Privave, Now is the Time, Blues for Aalice, Confirmation, Ornithology, Anthropology, Scrapple from the Apple, Yardbird Suite, Donna Lee, Dewey Square – Posnetki B. Powela (z albumov Cellia, The Genius of Bud Powell in Un Poco Loco)
---	---

<h3>3.2.2 Klasični del</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivno usvajajo osnovne prvine klavirske tehnike: lestvice, razložene akorde, oktave, vzorce, ki temeljijo na lestvicah in akordih; – koordinirajo levo in desno roko; – razvijajo koncentracijo in natančnost izvedbe; – obvladujejo osnove polifonije z igranjem dvoglasja in triglasja; – obvladujejo hkratno vodenje dveh glasov (različne artikulacije in dinamike) z eno roko; – spoznavajo klasicistične ciklične glasbene vrste z značilnimi stavki (sonate) in se aktivno seznanijo s slogom (fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje); – spoznavajo glasbene vrste romantike; – spoznavajo interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija); – spoznavajo skladbe in slogovne značilnosti 20. stoletja; – spoznavajo skladbe slovenskih skladateljev. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude, op. 740 – J. B. Cramer, H. von Büllow, 60 etud – M. Clementi, Gradus ad Parnassum – J. S. Bach, Triglasne invencije – D. Scarlatti, Sonate – J. Haydn, Sonate (izbor) – W. A. Mozart, Sonata (izbor) <p>Skladbe 19. in 20. stoletja, dve po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dve skladbi (po učiteljevi izbiri) iz 19. ali 20. stoletja – F. Schubert, Improptuji, op. 90 in 142 – F. Mendelssohn Bartholdy, Pesmi brez besed – R. Schumann, Otroški prizori, op. 15 – F. Chopin, Valčki, Mazurke, Nokturni, Poloneze, Impromptuji – P. I. Čajkovski, Letni časi – E. Grieg, Lirične skladbe <p>Skladbe slovenskih avtorjev po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – L. M. Škerjanc, Dvanajst preludijev za klavir – P. Šivic, Sedem bagatel – M. Lipovšek, Dvanajst mladinskih pesmi za klavir – V. Mirk, Mladinski album – M. Sancin, Iz mladih dni – A. Srebotnjak, Godec

<h3>3.3.1 Jazz</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo starejše sloge – <i>ragtime</i> (J. R. Morton), <i>stride</i> (T. Wilson, F. Waller, E. Hines); – analizirajo sloge G. Shearinga, B. Evansa, O. Petersona; – igrajo balade od starejših do modernejših načinov; – usvajajo zahtevnejše klavirske <i>voicinge</i> (za igranje v ansamblu); – obvladajo vodenje glasov pri harmonizaciji melodije; – obvladujejo najmanj osem standardov po izbiri (dva standarda morata biti v <i>stride</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – B. Dobbins, The Contemporary Jazz Pianist, zv. 4 – S. Joplin, Rag Times – J. R. Morton, Wild Man Blues, Shreveport Stomp – F. Waller, 12 skladb – G. Shearing, Interpretations – B. Evans, Piano Solos – O. Peterson, Piano Solos – M. Levine, Jazz Piano Book – J. Mc Neely, The Art of Comping – M. Levine, Jazz Theory Book – J. Aebersold, Jazz Improvisation, zv. 41

<p>tehniki, dva standarda pa morata biti baladi s postavljeno teksturo);</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo občutek za višjo raven harmonskih zvez pri improvizaciji – <i>vertical approach</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Transkripcija jazzovskih solov R. Garlanda (plošče A. Garland of Red, Relaxin' M. Davies), B. Evansa (Town Hall Concert), W. Kellyja (Trio)
---	---

3.3.2 Klasični del

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivno usvajajo osnovne prvine klavirske tehnike: lestvice, razložene akorde, oktave, vzorce, ki temeljijo na lestvicah in akordih; – koordinirajo levo in desno roko; – razvijajo koncentracijo in natančnost izvedbe; – obvladajo osnove polifonije z igranjem dvoglasja in triglasja; – obvladajo hkratno vodenje dveh glasov (različne artikulacije in dinamike) v eni roki; – spoznavajo klasicistične ciklične glasbene vrste z značilnimi stavki (sonate) in se aktivno seznanijo s slogom (fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje); – spoznavajo glasbenih vrste romantike; spoznavajo interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija); – spoznavajo skladbe in slogovne značilnosti 20. stoletja; – spoznavajo skladbe slovenskih skladateljev. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude, op. 740 – M. Clementi, Gradus ad Parnasum – E. Neupert, Triintrideset etud – J. S. Bach, Triglasne invencije, Francoske suite, Angleške suite – J. Haydn, W. A. Mozart ali L. van Beethoven, sonata (najmanj ena) <p>Skladbe 19. in 20. stoletja, dve po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – F. Schubert, Improptuji, op. 90 in 142, Glasbeni trenutki, op. 94 – F. Mendelssohn Bartholdy, Pesmi brez besed – F. Chopin, Preludiji, Valčki, Mazurke, Poloneze – G. Faure, Barcarole, op. 44, Nocturni, op. 37 – Bartók, Mikrokozmos – S. Prokofjev, Bežne vizije, op. 22 – D. Šostakovič, 24 preludijev, op. 34 <p>Skladbe slovenskih avtorjev po izbiri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – L. M. Škerjanc, Dvanajst preludijev za klavir, 12 variacij brez teme – K. Pahor, Pet skladb – M. Kozina, Sonatina facile – M. Lipovšek, 12 mladinskih pesmi
--	--

3.4.1 Jazz

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo osnove modernih jazzovskih slogov in solo igranja (soliranje); – usvojijo <i>kvartne voicinge</i>, uporabljajo pentatoniko, linije, katere izhajajo iz kvart, politonalnost in harmonske substitute; – spoznajo rock jazz in latinsko-ameriške sloge; – usvojijo jazz v nepravilnih metrumih; – analizirajo sole in vadijo transkripcije slogov Mc C. Tynerja, H. Hancocka in C. Coreae; – pridobijo osnove solo jazz klavirja (<i>arpeggio</i>, <i>root-voicing comping</i> in basovske linije v levi roki). 	<ul style="list-style-type: none"> – R. Miller, Modal Jazz Harmony and Composition – R. Ricker, Pentatonic Scales for Jazz Improvisation – R. Ricker, Technique Development in Fourths for Jazz Improvisation – B. Dobbins, Contemporary Jazz Pianist, zv. 2, 3, 4 – J. Mehigan, Contemporary Jazz Piano – O. Diaz, Latin Jazz Piano Technique – Mc C. Tyner, Piano Solos – H. Hancock, Piano Solos – C. Corea, Piano Solos – J. Mehigan, Contemporary Jazz Pianist, zv. 4 – M. Levine, Jazz Piano Book – D. Baker, Jazz Improvisation – Priprava za maturitetni izpit po maturitetnem katalogu
--	--

3.4.2 Klasični del

Dijaki:

– dejavno usvajajo osnovne prvine klavirske tehnike: lestvice, razložene akorde, oktave, vzorce, ki temeljijo na lestvicah in akordih;– koordinirajo levo in desno roko;– razvijajo koncentracijo in natančnost izvedbe;– obvladujejo osnove polifonije z igranjem dvoglasja in triglasja;– obvladujejo hkratno vodenje dveh glasov (različne artikulacije in dinamike) z eno roko;– spoznavajo klasicistične ciklične glasbene vrste z značilnimi stavki (sonate) in se aktivno seznanijo s slogom (fraziranje, dinamika, pedalizacija, okraševanje);– spoznavajo glasbene oblike romantike;– spoznavajo interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika, pedalizacija);– spoznavajo skladbe in slogovne značilnosti 20. stoletja;– spoznavajo skladbe slovenskih skladateljev.	– C. Czerny, Etude, op. 740– M. Clementi, Gradus ad Parnasum , op. 44– E. Neupert, Triintrideset etud– J. S. Bach, Preludiji in fuge– J. Haydn, W. A. Mozart ali L. van Beethoven, sonata (najmanj ena) Skladbe 19. in 20. stoletja, dve po izbiri: – F. Schubert, Improptuji, op. 90 in op.142– F. Mendelssohn, Pesmi brez besed– R. Schumann, Otroški prizori, op. 15, Fantazijske skladbe, op. 12, Gozdni prizori, op. 82, Arabeska, op. 18– F. Chopin, Valčki, Mazurke, Nokturni, Poloneze, Impromptuji– F. Liszt, Consolations– J. Brahms, Rapsodije, op. 79– P. I. Čajkovski, Letni časi– E. Grieg, Lirične skladbe– E. Granados, Španski plesi– A. Skrjabin, Štiriindvajset preludijev, op.11– C. Debussy, Preludiji– B. Bartok, Romunski plesi– D. Kabalevski, 24 preludijev, op. 38– D. Šoštakovič, 24 preludijev, op. 34– G. Faure, Barcarole, op. 70 Skladbe slovenskih avtorjev po izbiri: – L. M. Škerjanc, Šest improvizacij, Dvanajst preludijev, Sedem nokturnov– S. Osterc, Arabeske– M. Lipovšek, Trije impromptuji– P. Ramovš, Sarkazmi– P. Šivic, Six pieces pour piano– V. Ukmar, Ekspresije– A. Srebotnjak, Godec, Scherzando

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja inštrumentalne tehnike, jazzovske improvizacije in obvladovanja slogov jazza. Muziciranje se izraža na področjih tehnike in obvladovanja glasbila, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja glasbila, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu, slogu in je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe. Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

1. letnik – letni izpit

Jazzovski del

- Trije jazzovski standardi po izbiri (eden od njih mora biti *blues*). Klasični jazzovski standard mora vsebovati solo v obliki vsaj dvakratne dolžine skladbe, medtem ko mora *blues* standard vsebovati solo v obliki vsaj štirikratne dolžine skladbe.

Klasični del

- Etuda iz poglavja 3.1.2
- J. S. Bach, Dvoglasna invencija
- Sonatni stavek skladateljev J. Haydna ali W. A. Mozarta
- Skladba iz 19. ali 20. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja po izbiri

2. letnik – letni izpit

Jazzovski del

- *Bebop blues*
- *Bebop standard, medium tempo*
- *Bebop standard, up tempo*
- Balada, *latino* ali skladba v tričetrtinskem taktovskem načinu
- Skladba po izbiri

Klasični del

- Etuda iz poglavja 3.2.2
- J. S. Bach, Triglasna invencija, ali D. Scarlatti, Sonata
- Sonatni stavek skladateljev J. Haydna ali W. A. Mozarta
- Skladba iz 19. ali 20. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja po izbiri

3. letnik – letni izpit

Jazzovski del

- Trije standardi po izbiri
- Balada
- Skladba v *stride* slogu

Klasični del

- Etuda iz poglavja 3.3.1
- J. S. Bach, Triglasna invencija ali preludij in fuga
- Dva stavka sonate skladateljev J. Haydna ali W. A. Mozarta
- Skladba iz 19. ali 20. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja po izbiri

4. letnik – letni izpit

- nastop z ansamblom, šest značajske različnih skladb: *medium swing, fast swing, balada, latino ritem, blues* in skladba s svobodno izbiro ritma (nepravilni ritem, *fusion, funk*);
- tehnični del: jazzovska etuda, transkripcija.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita. V tem primeru dijak konča predmet v četrtem letniku z razredno oceno.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter na njegovih ustvarjalnih in psihofizičnih sposobnostih. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik, ki jih ni mogoče predvideti kljub selekciji in sprejemnemu preizkusu. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja dijakovim individualnim sposobnostim. Tudi izpitna komisija naj to primerno upošteva pri ocenjevanju.

Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti dejavnemu seznanjanju z glavnimi slogi in predstavniki jazza in temu, da so dijaki s spoznavanjem glavnih značilnosti določenega sloga sposobni inštrumentalno reproducirati ta slog.

Občutek za jazzovski slog se razvija z vadbo tipičnih fraz in s transkripcijami solov znanih predstavnikov določenega sloga. Posebno pozornost velja nameniti razvoju notranjega posluha, kar pomeni da dijak v slušni predstavi prepozna glasbeno frazo, še preden jo dejansko zaigra na klavirju.

Priporočljivo je, da dijak nastopa na internih in javnih nastopih v okviru šole in zunaj nje.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku jazzovskih koncertov in *jam sessionov* v klubih, saj so to pomembni viri izkušenj in informacij. Prav tako je zelo pomembno, da dijak posluša čim več jazz glasbe različnih slogov.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je da ločimo preverjanje in ocenjevanje znanja. Rezultatov preverjanja ne uporabljamo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojemanja, raven znanja in zmožnosti. Dijaku daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela in dajemo jasnejše napotke za plodnejšo vadbo oz. učenje. Znanje je treba preverjati redno in na različne načine (na navedenih področjih).

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo pouka jazz klavirja dijakovo znanje ocenjujemo med njegovim izvajanjem izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, občutek za ritem, jazzovsko obliko, prek katere improvizira, jazzovsko frazo, organizacijo sola, občutek za slog in ustvarjalnost. Na letnem izpitu določi končno oceno dijakovega znanja izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je ustvarjanje močnejše vezi ter vzajemno učinkovanje in prenašanje znanja, s čimer gradimo pogoje za boljšo ustvarjalnost in podjetnost ter za večjo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se laze spopada z različnimi izzivi v stroki. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji poklicni zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika. Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav predmeta z drugimi predmetnimi področji, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa. Dijaki se različno medpredmetno povezujejo z drugimi glasbeniki pri jazzovskih ansamblih in v *big bandu*. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, harmonije, jazzovskega aranžiranja, zgodovine jazza in jazzovske improvizacije, lahko dijaki uporabijo pri analizi

skladb, na katere improvizirajo, to pa pomeni, da bolje razumejo skladbo in jo tudi bolje izvedejo.

6 MATERIALNI POGOJI

Pouk naj poteka v svetlem, zvočno in akustično izoliranem prostoru. Klavir mora biti uglašen in redno vzdrževan. Nujno potrebni pripomočki so metronom, računalnik s spletno povezavo in kakovostni zvočniki.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz klavirja - srednješolskega izobraževanja jazz klavirja po določilih 93. člena ZOFVI